

Integrale beleidsrapportage 2019, derde kwartaal

De lange termijn is leidend en de fundering voor de toekomst leggen we nu. Dat doen we helder en met open vizier. We handelen proactief en we maken duidelijke keuzes. Met enthousiasme en inspiratie zorgen we dat onze sector zijn potentieel benut. Wij helpen de sector duurzaam vooruit en zorgen voor een positieve beleving.

De integrale beleidsrapportage beschrijft de inzet, uitgevoerde acties en bereikte resultaten van Cumela Nederland in het derde kwartaal van 2019 op de volgende acht beleidsthema's.

Hart voor bodem

“We lenen de bodem van onze kinderen. Daarom investeren wij in kennis en kunde bij onze leden, zodat zij niet alleen specialisten van de bodem zijn, maar ook blijven.”

De hoogste prioriteit gaat naar het krijgen van een werkbare norm voor PFAS. Om dat te bereiken, vragen we hiervoor aandacht bij de betrokken politici, de landelijke en regionale overheden en de media. Dit doen we door brieven en e-mails te sturen richting de politiek, samenwerking te zoeken met collega-branches, persberichten en enquêteresultaten te delen met de media, lobby te voeren om het onderwerp op de agenda gezet te krijgen en hoog op de agenda te houden, werkbezoeken te organiseren en bij te dragen aan de landelijke actiedag op het Malieveld.

Ook het uitleggen van het Tijdelijk handelingskader aan leden is een belangrijk punt. Dat doen we via Cumela.nl met een dossier PFAS en een webinar, het vakblad Grondig en de website van Grondig, een animatie, vragen en antwoorden en de Ondernemerslijn.

Stappen hebben we gezet in het uitdragen van beter bodembeheer. Zo namen wij deel aan de Nationale Bodemtop in Rotterdam en zijn we onderdeel van het Nationale Programma Landbouwbodems onder leiding van Jacob Jan van Dijk. We delen onze kennis via het geven van input in de noodzakelijke stappen op weg naar het duurzaam bodembeheer in 2030.

Groen licht is er voor het project Bodemverdichting in Drenthe. We hebben de gunning binnen om in januari van start te gaan.

Om beter beheer aan te jagen, werken we aan een masterclass. We hebben een aanvraag gedaan bij het dagelijks bestuur voor een ontwikkelbudget voor een masterclass Bodemkunde. De basiscursus en de bedrijfstrainingen worden dit cursusseizoen aangeboden.

In november gaat de website live rondom het protocol Duizendknoop en wordt het protocol officieel gelanceerd. Dit werd samen met Probos en Aequator ontwikkeld. Het protocol is een initiatief van een aantal gemeenten, waterschappen en provincies in het midden van Nederland.

De Green Deal Sportvelden is eveneens in beweging. Partners voor het duurzaam beheer van sportvelden komen met een uitgewerkte lijst met uitzonderingen, gaan aan de slag met voorlichtingsbijeenkomsten en een uitgewerkte integrale gewasbeschermingsmethode (IPM) methodiek.

Voor specialisten in groen, grond en infra

Gezonde arbeidsmarkt

“We zorgen voor een duurzaam en gezond arbeidsklimaat. Daarom investeren we veel in onderwijs voor alle werkenden in de sector, zowel in het reguliere onderwijs als via sectorgerichte leermethoden en ons eigen cursuscentrum.”

In juni 2019 is in Den Haag het pensioenakkoord gesloten en zijn er nieuwe parameters bekendgemaakt. Dit heeft invloed op de pensioenregeling bij BPL Pensioen. Daarbij komt dat de dekkingsgraad nog verder is gedaald. Vanuit diverse invalshoeken (bestuur, gemandateerd overleg en verantwoordingsorgaan) zijn wij daarbij betrokken.

Agrarisch en groenbreed vindt overleg plaats over diverse onderwerpen. Een werkgroep is aan het kijken naar de cao-teksten inzake loonbetaling bij ziekte. De cao-onderhandelingen hebben vóór de zomer niet tot een nieuwe cao geleid. Het overleg is na de zomer zonder resultaat gebleven.

Er is overleg met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid inzake het openstellen van de regeling voor werktijdverkorting in verband met de stikstof- en PFAS-problematiek. Er wordt ook gewerkt aan de regeling voor onwerkbaar weer, die moet worden aangepast omdat de systematiek van de WW-premie per 1 januari verandert.

Het voorstel om seizoenskrachten vanaf 2020 onder de lage WW-premie te brengen, leek te zijn gesneuveld, maar we hebben het toch weer onder de aandacht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kunnen brengen. Er wordt hard gewerkt om deze uitzondering mogelijk te maken.

In het afgelopen kwartaal is er gereageerd op de internetconsultatie inzake het STAP-budget (Stimulans ArbeidsmarktPositie). Er is geen Europese internetconsultatie geweest.

Wij zijn partner bij Groenpact 2.0, een samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs in de groene sectoren. De samenwerking moet, samengevat, een aantal zaken opleveren.

- **Arbeidsmarkt:** er is meer instroom nodig, zowel vanuit het onderwijs als vanuit de zijinstroom, waarbij er per sector verschillen zijn. Dit heeft raakvlakken met het imago van de sectoren. Hiervoor moeten we zorgen dat we zichtbaar worden op de maatschappelijke opgaven waar we aan bijdragen, de innovatie, de cross-overs en op de andere onderwerpen.
- **Opleidingen:** er is samenwerking nodig om de kwaliteit en actualiteit van de opleidingen te garanderen. Een belangrijke opgave is het leren dicht bij de bedrijven brengen: leerlingen in het hart van de innovatie opleiden.
- **Kennisniveau:** samenwerking is ook nodig om het kennisniveau voldoende te kunnen borgen. Het gaat daarbij niet alleen om delen van vakkennis, maar ook om het leren van elkaar over de branches, sectoren en scholen heen en het organiseren van lerende netwerken in de regio.
- **Maatschappelijke opgaven:** beide (instroom en kwaliteit) zijn nodig voor het realiseren van de maatschappelijke en economische opgaven waar onze sector voor staat.

Voor het schooljaar 2019-2020 zijn er twee nieuwe e-learnings beschikbaar voor het onderwijs en bedrijfsleven: Houding en Communicatie en De Mestketen. Beide e-learnings zijn ontwikkeld in nauwe samenwerking met Cumela Nederland en specifiek gericht op de opleidingen en bedrijven binnen groen, grond en infra.

Aan AgriHolland is de opdracht gegeven voor het ontwikkelen van e-learnings voor Techniek en Onderhoud en voor Vakkundig, Efficiënt en Kostenbewust werken. Beide e-learnings moeten in het voorjaar van 2020 klaar zijn.

Het aantal abonnees van Veilig Vakwerk is gegroeid naar een kleine 200 deelnemers. Een laatste hand wordt gelegd aan de voorbereiding voor de ontwikkeling van de toolboxvideo's.

Veiligheid

“We houden het werk en de omgeving gezond en veilig. Daarom vergroot Cumela de kennis over en het bewustzijn van de risico's in de sector en gaat ze daarover in gesprek met beleidsmakers, handhavers en constructeurs.”

Wij hebben met diverse partners van Zero Accidents 2020 een Veilig op 1-week gerealiseerd. Die vond plaats in de week van 16 tot en met 20 september 2019.

Er is een gesprek geweest over het mogelijk certificeren van de combinatie graafmachine en specifieke hulpstukken; soms wordt een graafhulpstuk gebruikt bij bijvoorbeeld het rooien van bomen. Dit komt steeds vaker voor. In dit gesprek werd duidelijk dat er geen aparte certificering vanuit BMWT of VA-Keur mogelijk is. Een ondernemer kan altijd de machine in zijn geheel laten keuren bij een leverancier.

Wat hebben we gedaan rondom het geven van meer bekendheid aan de gordelplicht? Er zijn flyers verstuurd met Grondig en er wordt regelmatig over gecommuniceerd. Vanaf 1 januari 2020 wordt het dragen van een gordel in de trekker verplicht.

Door onze Communicatie is een Veiligheidsflyer ontwikkeld. Deze is onder meer ingezet op GroenTechniek Holland en meegegaan met Grondig.

Op GroenTechniek Holland stond de Cumela-stand in het teken van veiligheid. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de slogan 'Ik werk veilig, of ik werk niet'.

In het derde kwartaal zijn er ongeveer tien VOMOL-dagen georganiseerd in Groningen, Gelderland, Overijssel en Zeeland.

Ingenieursbureau RHDHV heeft een effectmeting uitgevoerd naar VOMOL. Daaruit blijkt dat deze aantoonbaar positief bijdraagt aan verkeersveilig gedrag van basisschoolkinderen bij de aanwezigheid van landbouwvoertuigen.

Wij hebben praktijkgeluiden rondom de vrijstelling voor het certificeren van kleine drijvende werktuigen en pontons bij de Inspectie van de Leefomgeving en Transport (ILT) voorgelegd. Zo blijkt de 'Light-versie' voor materieel van na 2009 en nieuwbouw nog steeds niet werkbaar te zijn. Daarom zijn er door de drie keuringsinstanties ontheffingen aangevraagd bij ILT. De definitieve uitkomst is dat de wanden van Nato-pontons minimaal 2,5 millimeter dik mogen zijn. Er komt zeven jaar uitstel.

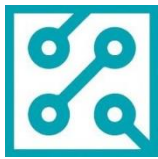
Rondom kabels en leidingen hebben wij samen met Cumela Verzekeringen een cursus CROW500 voor CROW verzorgd.

In het derde kwartaal is deelgenomen aan de werkgroep Afwijkende ligging van het COB.

Wij hebben een toolbox Asbestcement leidingen ontwikkeld.

In het derde kwartaal is er een aankondiging gekomen van de Governance Code 'Veiligheidsladder'. Daarop is er een verzoek gedaan voor een afspraak met het bestuur van de Governance Code.

Wij streven naar een afspraak met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit over de aankondiging van het ministerie dat het gaat handhaven op uitstoot door materieel. We willen graag weten wat de motivatie, achtergrond en werkwijze zullen worden.

Technologische Innovatie

“Cumela Nederland omarmt en stimuleert innovatie. Daarom volgen we innovaties op de voet en duiden we ze voor onze leden, zodat zij gemakkelijker de keuze kunnen maken om ontwikkelingen te omarmen.”

We werken aan een plan dat invult op welke wijze Cumela Nederland de cumelasector kan helpen om aandacht te besteden aan automatisering en data-uitwisseling.

We nemen via de sectie Agrarisch Loonwerk deel aan de stuurgroep precisielandbouw 4.0. Hierin wordt met andere belangenbehartigers gesproken over hoe precisielandbouw het best kan worden gestimuleerd.

In Brussel is binnen de Europese koepel CEETAR een vouchersysteem ontwikkeld. Door middel van een voucher kunnen agrarische loonwerkers werkzaamheden laten uitvoeren met precisietechniek. Het vouchersysteem wordt via de nationale organisaties ingebracht in de nationale gesprekken over het gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2020.

Duurzaamheid

“We gaan duurzaam om met milieu, mensen en bedrijven. Daarom stimuleren we dat de cumelasector duurzaam ondernemen onderschrijft en voldoende tijd krijgt om de omslag daarnaar op een verantwoorde manier te maken.”

Na PFAS is stikstof het belangrijkste dossier geworden. Ons doel is hier projecten die als gevolg van deze uitspraak stil zijn komen te liggen weer vlot te trekken en nieuwe projecten weer te laten doorgaan. Negatieve consequenties voor de landbouw- en mestsector moeten tot een minimum worden beperkt.

Om dat te bereiken, hebben we gezegd dat we de krachten bundelen met collega-branches, invloed gaan uitoefenen in Den Haag en bij lagere overheden, en de hulp van onze bestuurlijke organisatie te gaan gebruiken.

De concrete acties die rondom stikstof plaatsvonden, zijn divers. Zo hebben wij Teun Jansen van Cumela Advies beschikbaar gemaakt om aan de taskforce van VNO-NCW en MKB Nederland deel te nemen. We hebben ook een zetel in het kernteam stikstof. Via dit kernteam vindt overleg plaats met IPO en verschillende ministeries. Samen met de branches werd een tienpuntenplan opgesteld, dat we hebben gedeeld via Cumela.nl.

In praktische zin is er een communicatieplan gekomen en een dossier Stikstof op de website cumela.nl. Ook hebben we nog twee aanvullende snelle maatregelen geformuleerd in aanvulling op het tienpuntenplan. Rondom de acties en de persberichten die zijn verzonden over PFAS en stikstof zijn diverse mensen van ons, Janneke Wijnia (directeur), Wim van Mourik (voorzitter), Gerben Zijlstra (beleidsmedewerker bodem) en Jan Vrij (sectievoorzitter GWW), veel in de diverse media verschenen. Ook diverse leden hebben ons geholpen de boodschap te verspreiden en kwamen in de media. Bedankt daarvoor.

Ook hebben wij ondersteuning en begeleiding gegeven aan de Stichting Grond In Verzet. Op verzoek van deze stichting hebben we actief deelgenomen aan de voorbereiding in de organisatie van het bouwprotest op het Malieveld. Daar werd aan diverse ministers en staatssecretarissen het manifest overhandigd dat samen met 49 branches en twee koepels werd opgesteld.

Wij hebben de kans gegrepen om diverse bewindslieden te ontmoeten en persoonlijke gesprekken met Kamerleden te voeren. Daarnaast vonden er ontmoetingen plaats tussen statenleden en gedeputeerden en onze medewerkers of bestuurders. Uiteindelijk vond er op het Catshuis zelfs een ontmoeting plaats met minister-president Mark Rutte, waar voorzitter Wim van Mourik de kans kreeg het verhaal van de cumelasector te vertellen.

Ook gewasbescherming is een belangrijk onderwerp. We hebben afgelopen zomer een bijdrage geleverd aan het uitwerken van de in april uitgebrachte Toekomstvisie gewasbescherming 2030. In de visie wordt het accent gelegd op weerbare planten, bodem en teeltsystemen. We nemen hiervoor deel aan twee werkgroepen, Nagenoeg geen emissies en Niet-chemische maatregelen/veredeling. De maatregelen worden vastgelegd in een uitvoeringsprogramma, waarvan het streven is dat aan het einde van het eerste kwartaal 2020 af te ronden.

We doen ook mee aan de stuurgroep die kijkt naar de toekomst van gewasbescherming. Daarin moeten we tot overeenstemming komen over de maatregelen en aanpak voor de komende tien jaar.

We hebben met een aantal spuittechniekleveranciers en overheden overleg gevoerd over de implementatie van de nieuwe eisen met betrekking tot driftreductie. Het was vooral noodzakelijk dat er duidelijkheid kwam over de beschikbare spuitdoppen bij een verlaagde spuitboom en de situatie rondom de lucht-vloeistofmengdoppen. Begin oktober startte het testen van doppen die geschikt zijn voor de verlaagde spuitboom en lucht-vloeistofmengdoppen (bij hogere luchtdrukinstellingen).

Wij hebben ondersteuning gegeven aan de Cumela-afdeling Gelderland bij het invullen van concrete maatregelen in grondwater met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen. Dit hebben we samen met LTO Noord gedaan.

Drijfmestrijenbemesting blijven we onder de aandacht brengen. Daarom hebben we eind juli een tweede werkbezoek georganiseerd. Tijdens het bezoek hebben we de stand van zaken besproken met betrekking tot drijfmestrijenbemesting in de maïsteelt op zandgrond.

Wij hebben een extra actiepoint neergezet bij het klimaatakkoord. Zo gaan we de noodzakelijke acties ten behoeve van landbouwmaterieel initiëren. Gedurende het derde kwartaal konden we de nodige

stappen zetten rondom onze inzet om klimaatvriendelijker werken te ondersteunen. Zo werd het overzicht van elektrische mobiele werktuigen afgerond en gepubliceerd.

We zijn ook begonnen met de voorbereidingen voor Technische Kontakt Dagen (TKD) 2020. Hierin wordt de afronding en voortzetting van Het Nieuwe Draaien meegenomen.

We wijzen er verder op dat de urgentie groter is geworden om extra onderzoek naar NOx-emissies door bureau APPM te laten doen als gevolg van de stikstofcrisis. Een initiatief dat steun krijgt van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Dat is ook bereid het onderzoek financieel te ondersteunen. Wij zijn voornemens dit onderwerp in samenwerking met LTO en Fedecom ook bij de sectie Agrarisch Loonwerk te agenderen.

Een belangrijk gegeven dat dankzij de stikstofenquête boven water is gekomen, is dat 50 procent van het materieel voldoet aan de Stage IV-norm, oftewel na 2013 is aangekocht.

In het derde kwartaal hebben wij in het kader van beter aanbesteden een ontmoeting gehad met twee ambtenaren van het ministerie van Economische Zaken over een vervolg van Beter Aanbesteden. Om Beter Aanbesteden beter te kunnen duiden, is er een gesprek geweest met Tweede Kamerlid Thierry Aartsen in de Commissie Overheidsaanbestedingsbeleid.

Teleurstellend was het resultaat rondom de aanpak van rechtsbescherming. Om dit in de Tweede Kamer aan te kaarten, is door ons en andere branches een brief verstuurd.

Op 3 oktober waren we medeorganisator van de marktdag Achterhoek.

Om de samenwerking met waterschappen verder te verbeteren, is een pilot Projectenkalender van start gegaan. Dit zal een landelijk overzicht geven van de aan te besteden werken en diensten.

Wij hebben waterschappen gevraagd of de implementatie van de Veiligheidsladder bij uitvragen aan de cumelasector realistisch is. We willen graag de discussie hierover aangaan.

De volgende stap in het berm- en slootonderhoud is ook gezet. Dat is een afspraak met de Vlinderstichting.

In het derde kwartaal was er veel te doen over de eikenprocessierups. Zo kreeg de cumelasector te maken met afvalverwerkers die het afval van de rups niet meer wilden verwerken. Wij hebben deze problemen aangekaart bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Hierin kregen we steun van uitvoerende leden. Uiteindelijk werden er twee alternatieve afvalverwerkingslocaties gevonden voor het afval van de rups.

In het verlengde hiervan hebben we een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de leidraad voor de omgang met afval van de eikenprocessierups. Ook hebben we deelgenomen aan de conferentie over de eikenprocessierups.

Analyse en trends

“Cumela Nederland denkt vooruit. Daarom monitoren en duiden we voor onze leden de ontwikkelingen in onze eigen sector én in aanverwante sectoren, waarbij we kijken naar demografische, economische, sociale, technologische, ecologische en politieke factoren.”

De nieuwe tool voor Cumela Kompas Analyse, waarmee in de nabije toekomst trends binnen de sector kunnen worden gesignaleerd, bevindt zich in een afrondende fase. Vanaf 2020 kan er met deze nieuwe tool worden gewerkt.

Afgelopen jaar zijn er diverse publicaties via Grondig verschenen over de situatie in de sector.

Betrouwbaarheid

“We zorgen voor een gelijk speelveld. Daarom stimuleren we onze leden om bij te dragen aan een gelijk speelveld en zoeken we de dialoog met partijen die op het eerste oog een tegengesteld belang hebben.”

We hebben in juli vijftien reacties ontvangen op de consultatie van de belangrijkste documenten van KeurMest. In deze reacties zijn 54 verschillende suggesties, opmerkingen en wijzigingsvoorstellen gedaan. We hebben, bijna tot onze verbazing, geen negatieve reacties ontvangen. Op 1 augustus heeft Kiwa de aangepaste documenten opgeleverd.

We hebben in dit kwartaal de projectopdracht opgesteld voor het project Digitalisering Mestketen. Ook is zowel de bemensing als de financiering vanuit het bedrijfsleven geregeld. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft toegezegd om ook menskracht en middelen beschikbaar te stellen.

De Integriteitscommissie heeft een protocol Integriteit opgesteld. Doel van het protocol is om samen met de ondernemers in de sector te groeien naar een eerlijke sector. Het protocol beschrijft onder andere een werkwijze bij het ontvangen van meldingen over integriteitskwesties. De Integriteitscommissie hanteert daarbij de werkmethode beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming.

Bereikbaarheid

“Cumela Nederland houdt de bereikbaarheid op orde. Daarom overleggen we met wegbeheerders om belemmeringen weg te nemen en overtuigen we gemeenten en provincies ervan dat onze leden vanuit het buitengebied moeten blijven ondernemen.”

De RDW-afdeling Ontheffingen heeft voorstellen van de memo van juni 2019 met wensen voor de benodigde ontheffingsmogelijkheden gebruikt als basis voor het nieuwe ontheffingensysteem voor (land)bouwvoertuigen. Naast de breedte wordt het ook mogelijk om voor de lengte van zelfrijdende werktuigen en de hoogte van bestaande landbouwvoertuigen een ontheffing te krijgen.

We hebben op 7 september deelgenomen aan een tweede bijeenkomst van de klankbordgroep Landbouw van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over de voortgang van het wetsvoorstel. De plenaire behandeling van het wetsvoorstel staat nu gepland voor de eerste week van december 2019.

Discussie is er over welke technische gegevens van bestaande (land)bouwvoertuigen bij registratie moeten worden verstrekt. Afmetingen en massa zijn geen verplichte items. De maximaal toegestane massa is echter wel nodig om vast te stellen of het voertuig lichter is dan 3500 kilogram. Dat is nodig vanwege een versoepeling van de regels van het T-rijbewijs. Daardoor volstaat straks een B-rijbewijs om alle vierwielige voertuigen met een maximaal toegestane massa kleiner of gelijk aan 3500 kilo, dus ook (land)bouwvoertuigen, te mogen besturen.

In september vonden er twee hoorzittingen plaats bij de gemeenten Valkenswaard en Waalre vanwege de afwaardering van de brug over de Dommel naar 40 ton. We hebben bezwaar gemaakt tegen de uitkomsten van het onderzoeksrapport en gezegd dat nader onderzoek naar de draagkracht nodig is. Dat onderzoek wordt nu uitgevoerd.

Op verzoek van ons en LTO Noord doet ingenieursbureau Sweco onderzoek naar een permanente openstelling van de ringweg rond Alkmaar. Die openstelling willen we heel graag. Snelheidsverhoging naar 40 km/u zal een voorwaarde worden voor openstelling. Een cumelabedrijf werkt mee aan rijproeven om verkeersgedrag met aanwezigheid van landbouwvoertuigen te observeren.

Wij hebben het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat verzocht om duidelijkheid te verschaffen over een vrijstellingsmogelijkheid om de Eurovergunning (vergunning beroepsgoederenvervoer) te behalen. De Europese verordening 1071/2009 is namelijk niet van toepassing op bedrijven die beroepsvervoer verrichten met uitsluitend voertuigen met een maximumconstructiesnelheid van 40 km/u. De vrijstelling betekent dat bedrijven die uitsluitend 40 km/u-trekkers inzetten voor beroepsvervoer geen Eurovergunning nodig hebben. Het ministerie heeft bevestigd dat dit het geval is. Wordt er later een vrachtwagen aangeschaft, dan vervalt de vrijstelling en moet alsnog de Eurovergunning worden behaald.

Het team bedrijvenadviseurs

In het derde kwartaal werden er 1263 vragen gesteld aan de Ondernemerslijn. Dit is het resultaat na samenvoeging van verzoeken. Zonder daar rekening mee te houden, komt het aantal uit op 1527. Verreweg de meeste vragen hadden betrekking op personeel en arbeid, gevolgd door verkeer en vervoer. Deze vragen werden via de telefoon en per e-mail gesteld.

Bijzonder veel vragen gaan er ook over PFAS. In totaal werden er tussen 1 juli en 3 september 95 vragen over dit onderwerp gesteld. In de maand oktober liep dat aantal verder op naar 103. Er werden in het derde kwartaal 6 vragen stikstofproblemen gesteld. Dat waren er over oktober alweer 8.

Dit jaar hebben we al 55 nieuwe leden kunnen verwelkomen. We hebben in totaal tot en met 31 september 40 opzeggingen ontvangen.